

Eva Basovníková - Intermedialita znaků elektronické komunikace: využití emotikonů jako nových výrazových prostředků

Cílem předložené diplomové práce je popsat charakter a funkce emotikonu, a to z hlediska sémiotiky i širší oblasti mediálních studií. Téma velmi dobře koresponduje se studovaným oborem, neboť zohledňuje jak přístupy zabývající se elektronickou komunikací, tak sémiotické poznatky, jež umožňují nahlížet a analyzovat emotivní ikony jako specifické typy znaků.

Přestože emotikon je mnohdy považován za čistě internetový fenomén, součástí záměru autorky je prokázat, že v současné době se přesouvá i do jiných oblastí a čím dál více se objevuje i v dalších typech médií jako jsou knihy, časopisy, reklamy či komiksy. Pomocí konceptu intermediality lze sledovat, jak se v těchto případech s typem média mění i funkce a významy, které jsou s konkrétním použitím emotikonu spojeny.

Teoretická východiska jsou velmi vhodně zvolená, základem pro sémiotickou analýzu jsou práce CH.S.Peirce, F.de Saussura, R. Bartha či U.Eca, charakter emotikonu jako prvku elektronické komunikace je pak popsán zejména prostřednictvím koncepcí V.Flussera, J.Baudrillarda a G.Deborda. V souladu s nimi autorka postupně ukazuje, že znak - emotikon je možné definovat také jako technický obraz, simulakrum či určitou formu spektaklu. Text zahrnuje relevantní odkazy na řadu dalších autorů, které jsou mnohdy zajímavé (např. poukaz k Deleuzovi a vysvětlení komunikace na modelu města a rhizomu; anestetické vnímání podle Welsche; Virilio a téma rychlosti atd.), v mnoha případech však zůstávají jen na úrovni stručné zmínky a v následujícím textu nejsou nijak využity, proto by možná bylo vhodnější od začátku zvolit jen méně teorií a pojmů, které by ovšem byly podrobněji rozpracovány a více interpretovány.

Z textu je patrné, že Eva Basovníková se v tématu výborně orientuje a různé přístupy dokáže dobře propojit a aplikovat na své téma, díky jejich množství má však práce místy poněkud rychlý spád (např. na str. 20-21) a postrádá širší interpretace či reflexe uváděných poznatků. V textu se pak mohou objevovat i zavádějící tvrzení, jako např. když na str. 14 v souvislosti s McLuhanem uvádí: „autor končí analýzami televizní společnosti, mediální revoluci po Gutenbergově galaxii už nezaznamenává“ – přitom v McLuhanově výkladu kulturních dějin po Guttenbergově galaxii následuje období označované jako Globální vesnice, které právě mediální revoluci zapříčiněnou rozvojem el. médií reflektuje a částečně i předjímá (jak ostatně sama autorka píše na str. 16).

Z formálního hlediska bych práci vytkla pouze to, že se v ní na několika místech objevují anglické citace bez překladu. Ty lze uvést v poznámce pod čarou, nicméně v samotném textu by měly být přeloženy do češtiny.

Celkově diplomovou práci Evy Basovníkové hodnotím jako velmi zdařilou, oceňuji zejména to, že text je koherentní, má přehlednou strukturu a představuje komplexní i zajímavý popis fenoménu emotikonu. Určitou možnost vylepšení bych viděla v tom, pokud by se v úvodu pokusila formulovat základní hypotézu týkající se např. povahy či současné funkce emotikonů, k jejímuž ověření by jednotlivé části postupně směřovaly. Bylo by tak možné i lépe zdůvodnit výběr teoretických východisek, na něž by se více zaměřila, neboť zejména u výkladu emotikonu jako nového výrazového prostředku a součásti (nejen) elektronické komunikace není jasně

definováno, podle čeho byly vybrány konkrétní přístupy (tím spíš, že ve většině případů se samotným pojmem emotikonu neoperují a vztahují se k němu převážně nepřímo). Na druhou stranu je ale třeba říci, že problematika, kterou si E. Basovníková zvolila je v odborné literatuře zatím jen velmi málo popsána, takže i v této verzi považuji její práci za přínosnou.

Navrhované hodnocení: výborně

V Praze dne 22.1.2010

Irena Aimová